

Streptococcenserum, evenmin als dat van MARMORECK. Het polyvalente roodvonk-streptococcenserum van MOSER daarentegen wel. En hierover hebben mannen als ESCHERICH, BOKAY, e. a. prachtige ervaringen opgedaan, en deze alleen noemde ik, al geef ik natuurlijk toe, dat de ervaringen van anderen niet zóó gunstig zijn.

Waar VAN LIER nu zelf zegt, dat een *anti-streptococcenserum* toch in bepaalde gevallen aangewezen is, had ik verwacht, dat hij tot die directe sera zijn toevlucht zou nemen. Maar neen, hij gebruikt een serum, dat bij onderzoek zelfs geen eiwit blijkt te bevatten, een serum, dat per os toegediend wordt, terwijl toch alle andere sera logischerwijze onderhuids of zoo dicht mogelijk bij het zieke orgaan worden ingespoten. De overige fraaie eigenschappen van dit serum beschrijft VAN LIER nog uitvoerig. Maar wat mij nog meer het recht geeft dit serum onlogisch te noemen, is de wijze van bereiding hiervan.

Met een extract van huidschubben, urine, en van een beetje bloed van roodvonklijders worden cavia's geïmmuniseerd, die, evenals alle andere dieren, niet vatbaar voor roodvonk zijn en uit hun serum wordt dan het *eiwit-vrije* serum van MARPMANN bereid. Waar ik nooit een spoor van bewijs gelezen heb voor de veronderstelling, dat de urine van roodvonklijders de roodvonksmetstof bevat, waar het m. i. vaststaat, dat ook de huidschilfers de smetstof niet dragen dan accidenteel, acht ik mijn qualificatie volkomen verdiend.

Tenslotte is de beschrijving, die VAN LIER van de resultaten hiermede door MONTI verkregen geeft, niet geheel juist. MONTI toch nam hiervan „geen wonderen” waar, maar is heel voorzichtig in zijn oordeel, dat aldus luidt: „Die bisherigen Erfahrungen mit der Anwendung des MARPMANN'schen Scharlachserums anten günstig und sind sicher eine Aufmunterung die Anwendung desselben fortzusetzen; allein sie sind noch zu wenig zahlreich um ein sicheres Urteil über den Wert des Serums zu gestatten”. Heel juist gezegd, daar zijn eigen ervaring slechts *elf* gevallen betreft, waaronder slechts twee „mittelschweren!”

Amsterdam, 9 December 1910.

A. CIJFER.

TRANSPOSITIE BIJ HEUPONTWRICHTING.

Geachte Redactie,

Op het stukje van collega LIJBERING (bldz. 184f) is door u reeds een antwoord gegeven. Toch zou ik gaarne naar aanleiding van de laatste vraag van collega LIJBERING een opmerking willen maken: „Wat staat den patiënten te wachten? Dienen zij niet gewaarschuwd?”

Collega LIJBERING zal het beste overtuigd zijn, dat de Gronauer methode niet de ware is, wanneer hij een officieele repositie van een aangeboren heupontwrichting heeft bijgewoond. Ik wil dan voor hem hopen, dat de repositie of in het geheel niet of zeer moeielijk gelukt, wat nu en dan voorkomt. Hij moet den operateur verlot vragen de stabiliteit van het gereponeerde (getransponeerde?) beentje zelf te onderzoeken, en hij zal onmiddellijk overtuigd zijn, dat de verplaatsing van het gewrichtshoofd zonder meer nooit afdoende zijn kan.

Ik zag zelf drie slachtoffers van den veearts uit Gronau, die een schitterende speciaal Hollandsche cliëntèle heeft. Het eerste was een kind met aangeboren heupontwrichting. Noch van transpositie noch van genezing was sprake. De vader van het kind was zóó overbluft door het: „Sie sind geheilt” van den veearts, dat zelfs de Hollandsche huisarts een oogenblik in twijfel is geweest of niet wij, orthopaedisten, op den verkeerden weg ons bevinden en de Gronauer gelijk heeft. Indien de vader niet bijtijds hiervan bekomt, zal het kind een „Krüppel” blijven, omdat de gewenschte termijn van behandeling ongebruikt voorbijgaat.

Het tweede slachtoffer was een kind met horrelvoeten. Zulke voeten met één ruk te reponeren, gelukt ook aan geen kwakzalzer. Het groote machtwoord is hier ook niet gesproken. Met de hoop op beterschap en een smeerseltje is het kind naar huis gezonden.

De derde patiënt had een knie-ongeval, waarvoor reeds vele artsen waren geraadpleegd, en dat niet scheen te willen genezen. De veearts bekeek de knie, mompelde iets van schijfontwrichting, gaf een ruk aan het gewricht, sprak het groote woord, dat de patiënten zoozeer imponeert: „Sie sind geheilt” en stak het Hollandsche geld op. De patiënt was daarmede niet genezen; immers bij de later uitgevoerde operatie kwam een volkomen gedegenereerde meniscus voor den dag en een groot stuk afgescheurd en necrotisch kraakbeen.

Deze gevallen komen mij voldoende voor, om onze patiënten — indien zij het „elders” willen zoeken — liever niet naar Gronau te zenden.

Met collegiale groeten,

Uw dw.

H. A. LAAN.

Utrecht, 10 Dec. 1910.

DE CONTRÔLE BIJ DE ZIEKTEWET.

Een paar opmerkingen naar aanleiding van het ingezonden schrijven van de heeren SCHREVE en VAN DER BRUGH over het rapport der maatschappij-commissie in zake de contrôle bij de ziektewet mogen hier nog haar plaats vinden. Het gaat niet aan hier te weerleggen, de tijd is daarvoor te kort, de bedoeling is zoo ook niet, anderen zullen dat zeker beter doen in de a. s. buitengewone algemeene vergadering. Maar waar op al vast het licht moet schijnen is dit. Uit hun schrijven blijkt, dat het SCHREVE en VAN DER BRUGH nog steeds niet duidelijk is geworden, niettegenstaande alles, wat reeds gesproken en geschreven werd, dat er een *sterke* strooming onder hun collega's is, om het decreet van absolute scheiding van contrôle en behandeling niet als het eenig zaligmakende te aanvaarden.

In de tweede plaats blijkt ook uit hun schrijven groote angst voor het rapport der commissie, nu dit bleek niet geschapen te zijn naar beeld en gelijkenis van het hunne. Daarop zou wellicht ook kunnen wijzen de datum van 9 October, de inzending, en van 10 December, het verschijnen van het rapport in dit *Tijdschrift*. Zij willen hun dogma doordrijven, al druischt dat nog zoo in tegen de meening van zeer vele collega's, die het het meeste aangaat, en waaronder er zeer zeker zijn (zoover was het gekomen), die het niet